

UNIREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an 64 Lei
Pe jumătate 32 Lei
În America pe an 3 dolari.

Iese odată la săptămână

Adresa: „UNIREA POPORULUI”, Blaj, Jud. Alba-de-jos

Director: **Alexandru Lupeanu-Melin**

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 3 Lei
a doua și a treia oră 2 Lei.

Primenire sufletească.

Dela marele războiu încoace lumea nu numai că nu s'a îndreptat, ci — parecă e făcutură — s'a stricat tot mai mult. Suferințele mari ale războiului credeam, că îi vor face pe oameni mai buni, mai miloși, mai iertători, și, când stai să te gândești, afli tocmai contrarul: furturi, răpiri, aprinderi, omoruri, ceartă și gâlceavă aproape pretutindenea, nu numai la noi. Se vede că în acest războiu trupul a rămas biruitor asupra sufletului, care este bătut și încătușat.

Și cu cât e mai mare stricăciunea moravurilor, cu atât oamenii cu tragere de inimă față de neam și de țară chibzuiesc mai mult, cum s'ar putea îndrepta moravurile stricate ale oamenilor. Zilnic citim fel de fel de planuri, cari de cari mai îndrăznețe și mai minunate, prin cari oamenii de bine ar dori să întoarcă lumea dela fărâdelegi și să o îndrepte pe calea adevărului, a cinstei și a omeniei. Planuri se fac ele destule, dar până acuma nici unul n'a isbutit să-și ajungă țânta, omenimea merge pe calea greșită de după războiu și Dumnezeu știe, când va reveni și se va întoarce iarăși pe calea adevărului, a cinstei și a omeniei.

Cei ce avem însă nițică credință și încredere în mila și dragostea lui Dumnezeu, știm una și bună: că adevărat cel mai bun și singurul mijloc de îndreptare a moravurilor stricate este biserica. Și, suntem siguri, că toate celelalte mijloace la un loc nu pot face cât biserica singură.

De aceea nu putem decât să ne bucurăm din tot sufletul nostru, când vedem că biserica unită lucră din răzputeri pentru primenirea și îndreptarea sufletelor. Și aceasta o face prin trei mijloace: prin vizitațiile canonice ale arhierilor săi, prin misiunile populare și prin învățământul mai cu temelie a religiunii.

Ce privește vizitațiile canonice ale arhierilor, cu bucurie trebuie să constatăm, că toți patru arhierii bisericii unite se află, când scriem aceste șire, în apostolie. Înaltpreasfințitul Mitropolit al Blajului vizitează parohiile din părțile muntoase ale Giurgeului, Preasfințitul dela Oradea este prin județul Sătmăruului, Preasfințitul dela Gherla continuă, cu adevărat zel apostolic, și vizita marea sa eparhie, iară Preasfințitul dela Lugoj e în America, vizitând pe frații noștri de peste apa cea mare și vărsând mângâiere și însuflețire, zel sfânt și dragoste către biserica lui Hristos, în inimele atât de dornice după un cuvânt arhieresc ale americanilor noștri.

Nu mai cel ce a fost de față, ca privitor, la o astfel de vizitație canonică poate să ne spună, ce însemnă, când poporul poate să-și vadă pe marele său păstor și când aude chiar din gura arhierului său aceleași învățături pe cari le-a auzit de atâtea ori dela păstorul său sufletesc.

Dar arhierii nu sunt în stare să-și viziteze tot într'una turma incredințată lor din partea Impăratului ceresc, care este Sfântul Spirit, de aceea își trimit din când în când pe preoții cei mai buni și mai cu grai frumos în câte o parohie, ca să țină *misiuni populare*. Și aceste misiuni fac adevărate minuni. Preoți cu o viață sfântă și nepetată, cu foarte multă învățură și cu dar de a vorbi frumos frământă, zile întregi, cu predicile lor minunate sufletele credincioșilor, iar acestea se moaie, se pocăiesc și nu-ți vine a crede când bărbați necredincioși, cari nu s'au mai spovedit din copilărie ori dinainte de cununie, vin și, cu lacrimi în ochi, își spovedesc păcatele și făgăduesc, că vor merge de acuma pe calea adevărului și a cinstei.

Și aceste misiuni se țin, de o vreme încoace, tot mai des în Mitropolia unită.

Iar, ca viitorul neamului să fie pe deplin asigurat, ca mlădițele tinere să crească oable, să fie puternice și roditoare, hotărât-au arhierii noștri, ca de aici înainte să se pună cât mai mare pond pe *învățământul religios al tinerimii*. De aceea au întemeiat în toate patru diecezele câte o comisiune catehetică, a cărei menire și slujbă este, să se intereseze și controleze cât mai bine mersul învățământului religios. Aceste

comisiuni s'au îngrijit înainte de toate de un plan bun de învățământ, de cărți de școală ușor de înțeles și ieftine și de cărți de rugăciuni potrivite, așa că suntem siguri, că copiii noștri vor învăța cu drag și cu însuflețire învățăturile mântuitoare și atât de frumoase și de mângâitoare ale Domnului și Dumnezeului și Mântuitorului nostru Isus Hristos.

Aceste trei mijloace le folosesc deocamdată mai ales arhierii noștri, cei ce sunt chemați să păstorească turma cuvântătoare a Domnului. Și noi credem, că aceste mijloace sunt cele mai potrivite pentru primenirea sufletelor. Dar oricât ar fi acelea de potrivite, nu vor avea izbânda dorită, dacă nu-i vom ajuta și noi pe arhierii noștri cei buni și anume prin deschiderea inimelor noastre și prin rugăciune. În aceste vremuri triste pentru adevăr și cinste, când amândouă aceste vârtuți umblă numai cu capul spart, cuvine-se, să punem umăr la umăr și să dăm tot sprijinul nostru acestor urmași vrednici ai apostolilor și mai cu samă cu rugăciunile noastre să-i ajutăm în greaua lor chemare. Și atunci neamul nostru se va întări, țara se va pune în curând în rând și marele profet al neamului va vedea din înălțimea cerurilor, că i-s'a împlinit profeția care zice: *Viitor de aur România are!*

Cum stă lumea și țara.

O nouă primejdie de război.

— Marea neînțelegere dintre Italia și Grecia. —

Impușcarea comisiunii italiene.

În peninsula Balcanică, la mieznoapte de Grecia, se află Albania, ale cărei granițe se hotărăsc și statoresc tocmai acuma de cătră o comisiune internațională (a tuturor popoarelor mari din Europa) din care face parte și o comisiune militară italiană și alta grecească. În ziua de 27 August dimineața pe la orele 9 comisiunea italiană, constatătoare din generalul Tellini, medicul-maior Costi, locotenentul Bonacini, tălmăciul Graveni și șoferul (coaducătorul automobilului) mergeau cu automobilul pe drumul ce duce dela orașul Iannina la Santi-Quaranta. Treceau tocmai print'r'o pădure deasă spre răsărit de postul de graniță grecesc Kakadia. De-a curmezisul drumului era așezat un trunchiu de copac și astfel automobilul a trebuit să se oprească. În clipita aceea au răsunat însă vre-o 30—40 de pușcături, în urma cărora au murit toți delegații italieni, până și șoferul.

Nu mai decât secretarul comisiunii internaționale a făcut rapoarte la toate guvernele și după câteva ore imputernicitul italian la

Athina (capitala Greciei) a plecat la ministrul afacerilor străine grecesc și i-a spus, că Italia se simțește foarte jignită, pentrucă știe sigur, că numai greci au putut face această fărâdelege. Ministrul de externe grecesc a întors vizita imputernicitului italian și și-a cerut cuvenitele scuze pentrucă acest omor s'a întâmplat pe pământ grecesc.

Ce cere Italia.

În ziua următoare imputernicitul italian a mers din nou la ministrul de externe al Greciei și i-a prezentat o scrisoare — notă a guvernului italian, în care acesta cere următoarele lucruri: 1. Guvernul grec să-și ceară scuzele dela imputernicitul italian din Athina. 2. Prohodul celor omorâți se va face în catedrala catolică din Athina și vor lua parte toți membri guvernului. 3. Năile grecești vor face onorurile steagului italian. 4. Guvernul grecesc va cereța în timp de 5 zile după primirea acestei scrisori, cine sunt făptuitorii, fiind de față și atașatul militar italian. 5. Cei vinovați vor primi pedeapsa cu moartea. 6. Guvernul grecesc va plăti o despăgubire de 50 de milioane lire italiene. 7. Când trupurile celor morți vor fi transportate în Italia, militarii greci vor da onorurile cuvenite osămintelor reci.

Din aceste puncte s'ar părea, că Italia crede sus și tare că însuși guvernul grec este

celce a produs această mișelie, ceace nu ne vine să credem, fiindcă un guvern își dă seama totdeauna, ce poate urma dintr'o astfel de faptă.

Ce a răspuns guvernul grec.

A doua zi după primirea scrisorii guvernului grec a răspuns, că e gata să dea facere destul guvernului italian, dară nu dupăcum pretinde acela în punctele 4, 5 și 6, cari ating onoarea și vrednicia statului grec. E gata însă 1. să-și arate părerea de rău cea mai sinceră prin aceea, că ministrul Italiei va primi vizita comandantului pieței din Atena. 2. Se va face prohodul în biserica catolică din Atena, la care vor lua parte și membri guvernului. 3. Se vor da onorurile steagului italian. 4. Și mai cu seamă morților. 5. Va da o despăgubire convenită familiilor celor omorâți și 6. Primește bun bucuros, să fie de față la cercetarea cauzei și atașatul militar grecesc.

Italia bombardează și ocupă insula Corfu.

Răspunsul Greciei nu i-a fost pe plac Italiei și cu toate că în ziua de 1 Septembrie la orele 12 din zi guvernul italian a dat de știre ministrului de externe grecesc, că la orele 5 după prânz va da o nouă nota, dând guvernului grecesc vreme de cugetare de 5 ore, — năile de războiu italiene încă pe la orele 4 au tras cu tunurile asupra insulei neîntărite Corfu, cu toate că aceasta este pusă sub garanția marilor puteri, și au ocupat-o, luându-o în stăpânire.

Guvernul grecesc a protestat împotriva acestei fapte a guvernului italian la „Societatea Națiunilor” și la toate guvernele lumii și a declarat, că intrucât Italia nu-și va aduce la cale greșeala, va fi silită să ia armele în mână și să înceapă războiul.

Toată lumea împotriva Italiei.

Vestea despre ocuparea insulei Corfu a produs mare fierbere în lumea întreagă, pentru că pacea mult primejdută se pare iarăși alungată dintre hotărârile noastre și primejdia

unui nou și crâncen războiu amenință sufletele încă abia potolite ale mult încercatelor popoare din Europa. Anglia a fost cea dintâi, care a protestat împotriva cuprinderii insulei Corfu și a rugat guvernul italian, să nu se arunce într'o nouă primejdie de războiu. Ba a spus și aceea, că ea nu va suferi, ca Italia să amenințe pacea Europei. Toate celelalte guverne din lume au sfătuit pe Italia, să se potolească și să se înțeleagă pe cale pașnică cu Grecia. Italia, făcând parte din „Societatea Națiunilor”, nu poate să nu bage în seamă hotărârile acesteia. Grecia este gata a face tot ce-i va porunci „Societatea Națiunilor”, așa că atârână dela Italia încunjurarea unui groaznic războiu.

Să nădăjduim, că capetele luminate ale conducătorilor popoarelor vor putea împiedeca izbucnirea unui nou războiu.

Zvonuri de pace între Franța și Germania.

Marea incurcătură dintre Franța și Germania, despre care am scris de atâtea ori în gazeta noastră, se pare, că e pe sfârșite și se gată cu biruința Franței.

După încheierea păcii dela Paris Anglia a fost cea dintâie, care și-a băgat în buzunar toate pretenziunile în bani ce le avea față de Germania. Franța și Belgia, al căror pământ l'au fărîmițat și nimicuit puternicile tunuri germane, au rămas cu buzele umflate, încasând numai o foarte mică parte din despăgubirile de războiu convenite și hotărîte la încheierea păcii.

Franța și Belgia atunci au cerut dela Germania, să-și îplinească datorințele și să se țină de cuvânt. Germanii, cumiați și șireți, le-au răspuns însă, că ei foarte bucuroși, dar nu mai au de unde.

Astfel stând lucrurile Franța și Belgia au zis: foarte bine, n'aveți de unde, că par'că nu voi ați jăfuit în războiu toate neamurile și dușmane și prietene; dar las' o'o facem noi altfel. Până veți avea de unde, vă cuprindem și luăm ca zălog partea cea mai bogată din

țară, ținutul Ruhrului și apoi când ne veți plăti vi-l vom da îndărăt. Și așa au și făcut.

Atunci nemții, șireți și foarte violeni, au început a se tângui la frunză și iarbă, că ei mor de foame, și au început a tipări la bani, ca noi la gazetă, așa că marca germană a început să scadă și să prețuiască numai cât hârtia din ea. S'au plâns mai cu samă Angliei, celei cu buzunarul și cu burta plină, iar aceasta a început să facă gură, că francezii și cu belgienii sunt nedrepti și vreau s'o chiar omoare pe biata de Germanie.

Dar francezii și belgienii nu s'au lăsat mai pe jos și i-au răspuns Angliei, că ți-e ușor fie, dupăce ți-ai umplut burta, să ți-i partea neamțului, noi însă, ale căror orașe, sate și ogoare sunt prăpădite cu desăvârșire, așteptăm despăgubirea. Și Germania, văzând că nu-i glumă, ce să facă, și-a trântit guvernul, a pus pe Stresemann de conducător, iar acesta și-a zis: e destul, cu minciuna poți prânzi, dar cina mai rar, — și acuma a declarat, că ei, germanii, de silă ca de voie bună, vor plăti datoriiile și despăgubirile convenite Franței și Belgiei.

Și astfel nu peste mult Germania își va face datorințele, — pentru că are de unde — iară Franța și Belgia își vor retrage trupele din ținutul Ruhrului, și astfel pacea mult așteptată se va sălășlui iarăși în bătrâna noastră Europă.

Păcăleala ungarilor.

De când în 1 Decembrie 1918 adunarea dela Alba-Iulia a declarat unirea Ardealului cu România-mamă, ungarii din Ardeal încercat-au prin toate mijloacele a se descopcia de noi și a deveni iarăși cetățeni ai Magyarországuilor, dar n'au izbutit. Văzând că hotărîrea dela Alba-Iulia e hotărîre nu glumă, plânsu-s'au turtura, că lor nu le merge bine la noi, că sunt neîndreptățiți întru toate și prigoniiți. Mers-au cu plânsurile lor în sfârșit și la „Societatea Națiunilor” și cerut-au să li-se facă cât mai îngrabă dreptate. „Societatea Națiunilor”, la rândul său, socotitu-s'a să le facă dreptate și a trimis la noi în Ardeal o delegație, compusă din dl Kelben (norvegian), Az-Carate (spaniol), Hoden (francez), și Miss Harry (engleză), care să cerceteze la fața locului, care este soarta ungarilor și a sașilor din Ardeal.

Acești delegați după o cercetare cinstită și conștiințioasă — abătându-se nu numai în fiecare oraș mare ci și la sate și stând de vorbă nu numai cu conducătorii acestora ci și cu oameni mai de rând — a raportat „Societății Națiunilor”, că nu au aflat, că li-s'ar face acestora nici o nedreptate în România. În bisericile ungurești și săsești se cântă, roagă și predică ungurește, ori nemțește, în școlile lor se învață în limba lor de obârșie, legi făurite anume împotriva lor nu sunt, prin urmare plângerile nu au nici o bază.

Văzând ungarii că au sfeclit-o, ba că s'au mai făcut și de minciună, a plecat fariseul fariseilor și omoritorul naționalităților din fosta Ungarie, groful Apponyi, la congresul din Copenhaga al Uniunii interparlamentare, care s'a ținut acum vre-o două săptămâni cu 700 deputați, trimiși din partea alor 30 de națiuni. Acolo Apponyi — că vorbește foarte frumos fariseul — a convins pe împuternicitul Olandei, să infrunte pe România pentru că sugrumă pe minorități (popoarele mărunte din țară). Dară împuternicitul Olandei și-a aflat omul în persoana dlui deputat P. Dragomirescu, care a arătat, că toate spusele olandezului sunt scoase din vânt și nu poartă pecetea adevărului. Apponyi a rămas deci cu buzele umflate.

Iată așadar, că toate plângerile ungarilor sunt numai născociri răutăcioase și chiar minciuni sfruntate. Că nu se vor simți ei chiar ca în vechea Ungarie, credem și știm, pentru că

Foia „UNIRII POPORULUI”.

Povestea găștelor.

Un găscan cu pene lucii
Cum trecea pe pod prin sat
Și într'o mân' avea papucii,
Nu știu cum i-s'a ntâmplat
Că papucii lui căzură,
Ce păcat, o, ce păcat!
Căci erau cu-alesătură
Fără leac de tivitură —
Ce păcat!

Găștele-auzind cum sbeară:

„Aoleo! Papucii mei!”
Intr'un suflet alergară
Și 'ntrebau mirate, ce-i?
„Am rămas” plângea găscanul,
„Păgubaș de patru lei!
Iată-mă desculț, sârmanul!
Ce mă fac acum golanul,
Fără ei!”

„Haideți toți, și moși și babe
Să-i cătăm pe rîu acu!”
Repede 'notând din labe
Cărdul tot pe rîu trecu.
„Lai găsit? — „Eu nu, surată,
Ce mă 'ntrebi așa și tu!”
Toate apoi strigau de-odată:
„Bată-i pacostea să-i bată!
Nici eu nu!”

Vara 'ntreagă tot umblară,
Dar papucii, duși au fost!
Și-au să umble și la vară
Până ce le-vor da de rost!
Iar găscanul merge, vine,
Face cruci și ține post,
„Nu-i găsesc! Sărac de mine,
Iar desculț e, vezi tu bine,
Lucru prost!

Găștele de-atunci, în cale,
Când văd apa undeva,
Căutând pornesc agale
Tot crezând că-i vor afla.
Vin și rațe să le-ajute
Mac-mac-mac și ga-ga-ga!
Mac-mac-mac! Haid vino, du-te,
Zile-asa pe rîu perdute!
Ga-ga-ga!

Iar când găștile stau gloată
Și prin dreptul lor te duci,
Sare tabăra lor toată
Să te 'ntrebe: Ce ne-aduci?
Ai găsit papucii? Spune?
Tu la fug' atunci s'apuci!
Si-si-si! tot fac nebune
Și te mușcă, doar' le-ai spune
De papuci!

G. Coșbuc.

s'a întors roata norocului, dară că noi nici pe departe nu suntem așa de răi cu ei, cum au fost pe vremuri ei față de noi, asta încă stă și o recunosc chiar și ei. Pentruce dară atâtea svârcoliri, atâtea atentate și minciuni, când ne-am putea înțelege chiar foarte bine laolaltă?

Marea sărbătoare națională dela Timișoara.

— A 62-a adunare generală a Asociațiunii. —

În zilele de 28 și 29 August Timișoara, capitala îndureratului și ciuntitului nostru Banat, a avut zile de adevărată și mare sărbătoare națională. În acel oraș mare și frumos s'a ținut adecă cu mare însuflețire a 62-a adunare generală a vechei noastre Asociațiuni.

Zic a fost mare sărbătoarea, căci întreg Ardealul a ținut să ia parte la această adunare, care avea să aleagă și pe fiitorul președinte al Astrei; cum se numește cu alt nume Asociațiunea Transilvană pentru cultura și literatura poporului român. Dar a fost mare, mai cu samă pentru aceea, pentrucă întâiadată după războiu au arătat ardelenii cum erau ei înainte de războiu: uniți în cugete și simțiri, când e vorba de binele și de viitorul neamului.

Sedințele au fost ca și cele de până acuma. Deschiderea întâiei ședințe a făcut-o vicepreședintele, dl advocat dela Sibiu Dr. Octavian Rusu. Au vorbit apoi pe rând primarul orașului Timișoara, profesorul universitar Toni în numele Ligei Culturale; dl I. Petrovici arată bucuria Banatului îndurerat și sfârticat în două, moșul Ungureanu vorbește pentru meserii și negoț, colonelul Manolescu, președintele „Casei naționale”, dl C. Nedelcu în numele „Fundațiunii Principele Carol” și-n sfârșit dl Policroniade.

După închiderea ședinței oaspeții vizitează expoziția de picturi (chipuri, icoane) a pictorilor (zugravilor) bănățeni apoi urmează

banchetul,

prânzul de sărbătoare, unde s'a întâmplat un lucru cam neplăcut. E datina adecă la aceste prânzuri de sărbătoare ca să se inchine din păhară pentru rege, pentru președintele ori vicepreședintele Asociațiunii și cu un cuvânt să se cuvânteze. Dupăce vorbisera toți cari au avut să spună câte ceva, lumea toată a strigat din răspuțeri: „Să auzim pe dl Maniu”. Dl Maniu sculându-se a spus, că D-Sa nu poate să vorbească, pentrucă toastele (vorburile de închinare) s'au sfârșit. E de însemnat, anume, că nici unui conducător politic nu i-s'a dat voie să vorbească la această masă, nu cumva să se ajungă la neînțelegeri politice. Dar lumea adunată, care se vede, că ține foarte mult la partidul național, nu s'a îndestulit cu aceasta și a cerut și mai tare de astă dată: „Să auzim pe dl Vaida”. Atunci se ridică Păr. arhimandrit Filaret Musta dela Ceransebeș și declară, că intrucât ar vorbi dl Vaida, Sf. Sa se scoală dela masă și merge, pentrucă nu vrea ca să se facă politică la banchetul Asociațiunii. Lumea strigă cu toate acestea și mai tare: „Să auzim pe dl Vaida”, Păr. arhimandrit Filaret Musta părăsește masa, iară dl Vaida vorbește.

După prânz „Asociația corurilor bănățene” de sub conducerea bătrânului măiestru Vidu a aranjat o minunată

întrecere în coruri,

la care s'au perândat nu mai puțin de 11 coruri mai mult țărănești, cari au plăcut mult publicului și au dovedit, că Banatu-i neîntrecut în corurile țărănești. Ce bine ar fi dacă și la noi în Ardeal s'ar pune dascălii noștri pe lucru și ar forma în fiecare sat câte un cor!

Sara s'a predat la teatru „O serisoare pierdută” a neîntrecutului nostru Caragiale.

Ședința a doua s'a deschis a doua zi dimineața. Aici s'au cetit rapoartele diferitelor comisii, alese în ziua premergătoare. Ne-a făcut mare cinste profesorul Dr. Augustin Popa dela Seminarul nostru din Blaj, care într'o frumoasă cuvântare a arătat și laudat activitatea Asociațiunii din anul trecut.

A urmat apoi

alegerea președintelui,

la care de astă dată nu s'a mai repetit țigănia din anul trecut dela Sibiu. De astă dată se vede, că politicianii noștri și-au dat sama, că nu e bine să amestece politica și confesionalismul și în Asociațiune și astfel propunerea comisii alese, care a propus pe dl Iosif Goldiș de președinte al Asociațiunii, a fost primită cu o însuflețire de nedeseris. Toată lumea a stat în picioare și vreme îndelungată a strigat cât a putut mai tare: „Trăiască dl Goldiș”.

Vorbirea noului președinte.

Adânc mișcat de această însuflețire dl Goldiș a ținut o frumoasă cuvântare, în care a spus, că deși cu greu s'a hotărit să primească această însărcinare, o primește pentrucă vede însuflețirea generală cu care a fost aclamat. Făgăduiește, că-și va pune tot sufletul său în slujba Asociațiunii, cere ajutorul lui Dumnezeu și a oamenilor de bine, pentru ușurarea sarcinii primite, spune că va sluji întru toate idealul național românesc și că va fi credincios Regelui Ferdinand. Nu va îngădui să se încuibese în Asociațiune nici odată neînțelegerile confesionale. Cele două biserici naționale ale noastre s'au născut din adânci necesități (trebuiețe) istorice și își au fiecare vredniciile și chemarea lor. Aceia, cari strică armonia și buna înțelegere dintre ele, sapă la temelile neamului însuși și D-Sa îi va socoti pe unii ca aceștia drept dușmani personali ai D-Sale.

Noi cari îl cunoaștem pe dl Goldiș, îl știm ca pe un bun și vechiu profesor al școlilor ardelenesti, secretar consistorial al vîldiciei Aradului și bun și vechiu gazetar, credem, că făgăduințele D-Sale se vor și împlini și tot ceea ce dorim este, ca aceste făgăduinți să nu fie uitate, mai cu samă că Asociațiunea își are și astăzi încă așăzămintele sale în Sibiu cu oasele sale neodihnite întru a ne face, chiar și cu sila, pe toți ortodocși.

Să dea Dumnezeu, ca vechea bună înțelegere, cinste și omenie să nu părăsească nici în viitor acest așăzământ atât de scump tuturor, care este Asociațiunea noastră și care numără astăzi 15 mii de membrii, iar ca mâne va trebui să numere cel puțin 150 de mii!

† Silvestru Nestor.

Luni în 3 Septemvrie noaptea la orele 11, a adormit în Domnul Păr. Silvestru Nestor, un vechiu și harnic profesor al școlilor din Blaj, în vîrstă de 76 ani, în al 51-lea an al preoției și căsătoriei sale.

Răposatul în Domnul a fost fiu de țăran din Intregalde, județul Alba de jos, și prin cumințenia și hărnicia sa ridicatu-s'a la cele mai înalte trepte bisericesti. Aproape un jumătate de veac a fost îndrumătorul și luminătorul alor mii de școlari, cari s'au perândat în vestitele școli ale Blajului, iar mai târziu a fost directorul școlii civile de fete și al școlii ucenicilor de meserii din Blaj. A scris mai multe cărți de școală, a fost unul dintre întemeietorii ziarului „Unirea” din Blaj, prefectul tipografiei noastre și membrul mai multor instituțiuni culturale din Blaj.

Mai marii bisericesti l-au făcut, pentru vredniciile sale, protopop onorar și asesor

consistorial, iară Maiestatea Sa Regele l-a decorat cu „Răsplata muncii pe teren bisericesc cl. I.” Pentru cinstea, hărnicia și conștiințiozitatea sa a fost stimat de toți.

Înmormântarea se va face Joi la orele 3 după prânz din catedrala Sfintei Treimi.

Facă-i Dumnezeu parte cu dreptii!

DE PRIN SATE.

Sfințirea bisericii din Tulgheș.

În ziua sfintei sărbători a Adormirii Maicii Domnului a fost sfințită de cătră înaltprea-sfințitul Mitropolit al Blajului, Dr. V. Suci, biserica din Tulgheș. Ea e zidită aproape de nou pe ruinele vechei biserici dărâmate în războiu.

Pregătirile pentru primirea I. P. S. Mitropolit începuseră cu mult înainte. Încă în Reghin I. P. S. Mitropolit e întâmpinat de floarea românilor din acel oraș. Primiri tot atât de frumoase i-s'au făcut mult așteptatului păstor în frumoasele comune Toplița, Borsec, Corbu și Tulgheș, unde avea să rămână. Pretutindeni porți triumfale (porți mari împodobite cu flori și verdeață), în fața cărora mireni și preoți, domni și săteni doreau bun sosit înaltului oaspe. Le-a stat foarte frumos flăcăilor călăreți, cari cu steaguri tricolore mergeau înaintea automobilului mitropolitan, arătând calea.

Toate acestea s'au petrecut Duminecă înainte de Sântă-Mărie.

În ziua de Sântă-Mărie lume multă coboară spre Tulgheș din toate văile, des de dimineața. E hramul bisericii, ce se va sfinți. Vin și părinți călugări dela mănăstirea Durău și maice călugărițe dela Vărăticu. Apoi foarte mulți săteni din Moldova, căci vechea graniță, nu mai desparte acum pe frați.

Clopotele, nouă și ele, anunță începutul liturghiei de sfințire; biserica încăpătoare e tixită de lume. Toți ascultă cu evlavie molitvele de sfințire și răspunsurile corului din Blaj, condus cu măiestrie de profesorul dela Blaj Heltmann.

După evanghelie I. P. S. Mitropolit ține o cuvântare frumoasă, în care arată, cum înțeleptul Solomon a zidit biserică măreață lui Dumnezeu, pentrucă îl iubea mai pe sus de toate. Asemenea și credincioșii Tulgheșului și-au tras chiar dela gură și au ridicat din sărăcia lor (întreg satul a fost pustiit în războiu) lăcaș sfânt lui Dumnezeu. Pentrucă mult îl iubesc pe El.

Îndeosebi au jertfit pentru noua biserică dl Aurel Nicolescu (fratele episcopului dela Lugoj), pentru aceea din încredințarea Maiestății Sale îi pune pe piept medalia Răsplata muncii pentru biserică cl. I. Asemenea amintește și pe părintele Teodor Branea, prin a cărui osteneală s'a ajuns ca Tulgheșul să ridice acest sfânt lăcaș.

Mai vorbește I. P. S. Mitropolit și la prânzul cel mare, arătând cum în Tulgheș stăpânirea a ajutat biserica prin persoana dlui primpretor Solomon Cotta, care a știut să fie și bun creștin și bun slujbaș. Amintește apoi sprijinul dat bisericii de familia Dobreanu, Dr. Lupu și întreg poporul din Tulgheș.

Seara a fost concert, la care a cântat corul din Blaj cântări frumoase, Domnișoara Nicola a cântat din vioară, iar tineretul din Tulgheș a predat o piesă teatrală.

După concert a urmat petrecere până în zori.

Cereți pretutindei Unirea Poporului.

Știrile săptămânei.

Un groaznic cutrămur de pământ.

— S'a prăpădit cea mai mare parte a orașului Yokohama — Tokio în flăcări, — Aproape 200 mii de morți. —

Cel mai mare port (oraș de negoț dela marginea mării) al Japoniei, Yokohama, a căzut pradă unui cutrămur groaznic. Orașul Yokohama are cam 423 mii de locuitori, dintre cari cea mai mare parte s'au prăpădit. Numărul morților încă nu s'a putut constata.

Cutrămurul s'a simțit întâi în partea de răsărit a orașului, după puțină vreme un cutrămur grozav a nimicit întreg orașul și după câteva minute toate dărâmurile nu erau decât o mare de flăcări.

După prânz s'au simțit noi cutrămure în Tokio, Yokohama și Yokozaba, ceea ce în Japonia este lucru aproape de toate zilele, fiindcă țara aceasta, constă din patru insule mai mari și foarte multe mai mărunte, are nu mai puțin de 18 vulcani (munți aruncători de vâpaie).

Groaznică trebuie să fie nefericirea la Tokio (Capitala Japoniei), care este unul dintre cele mai mari orașe ale lumii, și care, după știrile mai noi, e cuprins întreg de flăcări. Aceasta cu atât mai vărtos, pentru că cele mai multe case din Tokio sunt de lemn.

Cutrămurul a nimicit mai multe trenuri, cari erau în mers spre Tokio, și a produs și valuri groaznice pe mare, așa că și ceice s'au refugiat pe năi și pe luntri, au perit în valuri.

Știrile mai noi spun, că acesta ar fi fost unul dintre cele mai mari cutrămure de pământ ale lumii, jumătate țara e dărâmată și sunt la 200 de mii de morți. Lumea întreagă va trebui să vină în ajutorul nefericiților de japonezi.

Pentru luminarea poporului. Dna Anica Ciotloș din Țiemandru a dăruit 6 lei pentru fondul de susținere al gazetei. Călduroase mulțumiri.

Un avis școlar. Ni-se cere publicarea următoarelor șire: »In baza ordinului ministerial Nr. 58985—913 fiecare elev care se înscrie pe anul școlar 1923/4 la liceul »Gheorghe Șincai« din Baia-mare, trebuind să poarte uniformă, are să plătească pentru aceasta cu ocaziunea înscrierii 1200 Lei. — Direcțiunea liceului.»

— **Bulgarii ușor se scapă de cutrării.** E încă proaspătă în amintirea cetitorilor noștri căderea guvernului Stambolinski din Bulgaria. O conjurație mare a pus sfârșit partidului țărănesc de sub conducerea lui Stambolinski, și la câteva zile ceteam, că șeful partidului a fost omorît. La câteva luni am aflat că l'au omorît și pe unul dintre cei mai cu vază fost ministru de al lui Stambolinski, pe Dimitriev, iară ziarele aduc acuma știrea, că și celalalt fost ministru, Daskaloff, a fost omorît.

Știind bietul Daskaloff ce-l așteaptă, a fugit în România, apoi în Ungaria, Austria și în sfârșit în Cehoslovacia. Dar ucigașul l'a urmărit pretutindeni și, dându-i-se prilejul binevenit, l'a omorît zilele trecute la Praga.

Trei au fost conducătorii cei mai de seamă ai partidului țărănesc bulgar, pe toți trei i-au omorît și astfel noul partid dela putere poate să conducă neturburat deocamdată țara vecinilor noștri încăpătinați, Bulgaria.

— **Ce face beția.** Duminecă, după ce ieșisem dela sfânta liturghie, doi oameni din Ciufud se impleteceau beți pe strada »Mitropolit Vancea« din Blaj. Au voit să între într-o crăsmă din aceea stradă, crășmarul însă nu i-a lăsat, văzându-i beți. Atunci ei s'au repezit și au intrat cu puterea în crăsmă, cerând beaură. Crășmarul, nevoind să le dea, au spart uși, ferrești, sticle, au sărobît mese și seame, cu un cuvânt tot ce le-a stat în cale, făcând pagube

de vreo mie de lei. Crășmărița atunci a început să-i certe, bețivii s'au luat după ea, iară ea s'a refugiat în casele dlui director Nestor, care se afla tocmai pe patul de moarte. Cu mare greu i-au scos căsenii afară. Crășmarul în vremea aceasta a fugit după jandarmi. Au venit doi inși, dar n'au biruit cu ei. A venit al treilea, un frate sau un cumnat de al unuia dintre bețivi, nici el n'a biruit cu ei, a venit al patrulea și-au pus baionetele în puști și după târgueli de un ceas i-au dus în sfârșit la jandarmarie. Iată ce face beția!

— **Omorît de șarpe.** În comuna Comoșani din Cehoslovacia, lângă granița ungară, un maior pedepsindu-și ordonanța, l-a închis într-o pivniță. După puțin timp a auzit țipete, la care însă a rămas nepăsător. Țipetele repețindu-se din ce în ce mai tare, maiorul a intrat în pivniță și a găsit soldatul trăgând de moarte, iar peste el un șarpe grozav de mare, de vre-o 20 kgr., care-i suga sângele. Indată a scos revolverul și a împușcat șarpele, dar nenorocitul soldat a murit.

— **Nouți binefăcători ai poporului.** Dl Valer Paveloviciu, președintele cooperativei »Ajutorul« din Bouțariu de jos, poșta Bucova, jud. Hunedoara, ne-a trimis 540 lei pentru 10 abonenți țărani din Bouțariu de jos, iară Par. Darie Vlad din Petrova Maramurășului ne-a câștigat 10 abonenți noi. Le mulțumim din inimă pentru interesul ce-l poartă gazetei noastre. Fapta D-Lor să servească drept pildă celorlalți conducători ai poporului.

— **Picat din tren.** Dela trenul Simplon-Orient-Express, care mergea spre București în dimineața zilei de 30 August la orele 6 și jumătate, o strajă a unui vagon era ruptă și în Timișoara nu a fost schimbată; conductorul Ioan Maurer, în apropiere de halta Izvini, voind a trece dela un vagon la altul, s'a folosit de sprijinul numitei straje, pe care având-o în mână, a picat jos. Capul i-a fost sfărâmat și creerii sărind în diferite părți, dânsul a murit pe loc.

Poșta gazetei.

Ștefan Ciotloș, Țiemandru, primit 34 lei, plătit până la 31 Dec. 1923.

Anica Teofil Ciotloș, Țiemandru, primit 64 lei pe anul 1923.

Ludovica Daseșl, Cotate de baltă. Primit 64 lei, dintre cari 34 pe 1923, iară 30 lei au trecut pe 1924.

Redactor responsabil IULIU MAIOR.

Caut o

CALFĂ DE ROTAR

sau un tovarăș bun, care să fie iute la lucru.

Todor Stegereanu
rotar.

(74) 1—1

Jud. Cojocna, Apahida.

Anunt.

În ziua de 16 Septembrie 1923 oarele 2 d. a. vând prin licitație liberă mai multe locuri lângă Blaj, potrivite pentru edificări de case.

Informații dau în orice zi.

Blaj la 2 Sept. 1923.

(75) 1—1

ROMUL RUSU.

Palma

Purtați exclusiv numai
tocuri și talpă de cauciuc
„PALMA“

Extrema elasticitate și trainicie
are ca urmare un mers comod
și plăcut și faceți o economie
cu ghetete.

Recl. Radio

(49) 3—3

Frați săteni, foaia voastră e:

„UNIREA POPORULUI“

„PATRIA“

bancă pentru credit, comerț și industrie, societate anonimă — Blaj.

Îndeplinește toate lucrările de bancă, dă împrumuturi, pe cambii, hipotecare și cont-curent, primește depuneri spre fructificare, mijlocește plățirea cecurilor americane.

Are un magazin de lemne »PLUGARUL«, unde se vinde tot felul de lemn pentru clădiri și mășari, lemn de foc, pari de vie.

Fabrica sa »VULCANUL« produce cărămida și țigla cea mai bună.

Prăvălia sa »CONSUM« vinde toate negoatele pentru trebuințele casei și pentru economie. Are ferărie bogată și tot felul de unelte. Are filială în Teiuș.

Se ocupă cu toți ramii de comerț.

Adresa telegrafică

„PATRIA“

Telefon, în Blaj Nr. 9, în Teiuș 11.

Adresa băncii:

„PATRIA“, BLAJ.

(10) 24 52.